

KÜLÖNFÉLE.

× **Léghajózás Budapesten száz évvel ezelőtt.** A repülőverseny ötletéből alkalomszerű megemlékezni arról a léghajósról, a ki száz esztendővel ezelőtt ejtette bámulatba Budapest közönségét. A *Vaterländische Blätter* 1811. június 26-iki számában olvassuk, hogy 1811. június 3-ikán a pesti városligetben léghajón fölszállott *Männer* dr. orvos s fölszállása olyan kitűnően sikerült, hogy hasonlót még nem láttak. A fölszállás természetesen nem repülőgép segítségével történt, mert ez ismeretlen volt, hanem léggömbbel.

Este háromnegyed nyolckor indult légi útjára s jókora magasságból selyemernyőre erősített élő állatokat bocsátott le, a melyek sértetlenül érkeztek a földre. A hátor léghajós elbeszélése szerint felséges volt a látvány, mely a magasban osztályrészeül jutott. Buda és Pest elragadó panorámájához társul szegődött a Duna festői kanyarulataival s a holdvilág ezüstös zománca tündéri képpé varázsolta az egészet. A magasban uralkodó ünnepi csendet csupán a léggömb lágy zizegése törte meg időközönként s a léghajós minden mozdulatát nyomon követte a gondola rezgése. Végre az éj beállta és az egyre érezhetőbb hideg kényszerítették a léghajóst, hogy a szelepet megnyissa s lassanként leereszkedjék a földre. A leszállás sikerült és Gents-pusztán Gyöngyös közelében földet ért a léghajó. A tizenegy mérföldnyi utat ezerkétszáz öl magasságban egy óra alatt tette meg s a hideg annyira átjárta tagjait, hogy az alsóbb légrétegek meleg fürdőként hatottak rá.

A *Vaterländische Blätter* 1811 október 2-iki száma szerint 1811 szeptember 15-ikén este hat órakor Pozsonyban *Kraskowitz* dr. szállott föl s a barométer bizonyossága szerint 1538 öl magasra emelkedett, a hol Réaumur-hőmérője két fokot mutatott a fagypont fölött. Percenként 126—128 érütést számolt s kellemetlen fülzugást érzett a magasban, egyébként azonban semmisen zavarta meg légi útját. Este hét órakor szállott le a Fertő-tava közelében, Pozsonytól négy mérföldnyi távolságban, a hol a jámbor falusiak nagy diadallal fogadták.

Männer dr. osztrák származásu ember volt s hosszabb időn át Bécsben orvosi gyakorlatot folytatott. *Kraskowitz* dr. azonban Magyarországon született s 1794-től 1804-ig Varasd vármegye tisztí orvosa volt. Mindkét léghajós 1811 november 7-ikén Bécsben is fölszállott, és pedig hasonló szerencsével, ámbar az időjárás nem kedvezett a fölszálláshoz, mert borús nap volt. *Männer* dr. három órakor szállt föl s 1600 öl magasra emelkedett. A nagy hideg s a léggömbre tapadt jégkristályok egy órán belül leszállásra kényszerítették és Stomfa mellett földet ért. *Kraskowitz* bécsi vállalkozásáról nem számol be a *Vaterländische Blätter* 1811 november 20-iki száma, de valószínű, hogy vállalkozása a *Männer*-éhez hasonlóan sikerült.

		Iktatószám	
		Budapestre vonatkozó újságcikkek	
Szerző		Cím Léghajózás Bp-osten száz évvel ezelőtt.	
Forrás:			
Bp- (Hely)		Bp-esti hírlap. 1910 W/16 (Idő)	
		(Köt. v. fiz.)	
Hely		Helyszám	
Idő		Személy	
"1910"			
797.5			